

Добрая навіна

Дарога, ты значыш так многа

Рэканструкцыя аўтадарогі Р23 Мінск — Мікашэвічы дазволіць прыцягнуць інвестыцыі ў эканоміку краіны

Так лічыць намеснік прэм'ер-міністра Анатоль КАЛІНІН. Менавіта на гэтым ён засяродзіў увагу падчас урачыстага адкрыцця ўчастка трасы працягласцю 28 кіламетраў у Слуцкім раёне, які адкрыўся пасля рэканструкцыі.

— Ужо стала добрай традыцыяй восенню адкрываць участкі дарог. Гэта вынік рэалізацыі дзяржаўнай праграмы інфраструктурных праектаў па стварэнні спрыяльных эканамічных умоў для развіцця краіны. Добрая дарога — гэта заўсёды беспякопа, стымул для прыцягнення інвестыцый, транзітны патокаў, зручнасць, камфорт для вадзіцеляў і грамадзян.

Пры будаўніцтве дарогі, як адзначыў Анатоль Калінін, сэкнамлена 15 млн долараў. Прэм'ер-міністр таксама паведаміў, што пасляхова ідзе рэканструкцыя аўтадарогі М6 Мінск — Гродна. Да 2020 года плануецца завяршыць 80-кіламетровы адрэзак шашы ў віцебскім напрамку. У выніку будуць створаны прыягальныя ўмовы для транзіту, бізнесу, аўтамобілістаў.

Старшыня Мінаблвыканкама Сямён Шапіра вырас на Любаншчыне, па гэтай шашы ездзіў з дзяцінства. Па яго словах, адрэзак шляху ад Гаўца да Слуцка быў вельмі напружаны, небяспечны для вадзіцеляў. «Я ўдзяч

ны Прэзідэнту, ураду, што ў такіх напружых час яны знайшлі сродкі, каб уладкаваць дарогу. Яна мае важнае значэнне для краіны — вядзе да Салігорска. У Любін будзе яшчэ адзін калійны камбінат. І для інвестараў патрэбны зручныя пад'езды да яго».

На думку кіраўніка цэнтральнага рэгіёна, работы тут выкананы якасна, прадумана. На аб'екце прадугледжаны 4 масты, 1 транспартная развязка, 4 пешаходныя тунэлі, 3 тунэлі для прагону жывёлы, 1 пляцоўка для адпачынку і навес для гандлю.

Як адзначыў міністр транспарту і камунікацый Анатоль Сівак, галоўная ўмова для ўладкавання дарогі 1-й катэгорыі — інтэнсіўнасць руху 10 тыс. аўтамабіляў у суткі. Што тычыцца менавіта гэтай аўтадарогі, то ў бліжэйшае дзесяцігоддзе чакаецца, што тут будзе праходзіць да 30 тыс. аўтамабіляў аўтадарогі за суткі.

Рэканструкцыя на адрэзку аўтадарогі вялася на працягу двух гадоў. Кошт работ склаў крыху больш як 106 млн рублёў. Фінансаваны аб'ект з некалькіх крыніц: рэспубліканскага бюджэту і дарожнага фонду, за кошт крэдыту Банка развіцця Рэспублікі Беларусь.

Таццяна ЛАЗОВСКАЯ, lazovskaya@zviazda.by

На кантролі

Гандаль «засвяціўся» на алкагольнай змове

А яшчэ спецыялісты антыманапольнага ведамства пачынаюць правяраць празрыстасць рынкаў мяса, рыбы і малака

Міністэрства антыманапольнага рэгулявання і гандлю Беларусі (МАРГ) цяпер разглядае звыш 35 заяў аб парушэнні антыманапольнага заканадаўства як на рэспубліканскім, так і на мясцовых таварных рынках, паведамляе сайт ведамства.

Сёння новае міністэрства разбіраецца ў фактах «наўнасці (адсутнасці) парушэння антыманапольнага заканадаўства, у тым ліку ў частцы злоўжывання дамінуючым становішчам, нядобрасумленнай канкурэнцыі на таварных рынках тытуновых вырабаў, безалкагольных напояў і мінеральных (пітных) вод, алкагольнай прадукцыі, тэхнічнага абсталявання і рамонтна-касавага абсталявання, мэблі, а таксама пэравозак аўтамабільным транспартам».

У прыватнасці, ведамства ацэньвае выкананне забароны на ўзгодненні дзеяння паміж гаспадарчымі суб'ектамі, якія абмяжоўваюць канкурэнцыю. Тут МАРГ нагадвае, што канкурэнтам сёння забарона яшчэ дамаўляцца паміж сабой

і падпісваць нейкія пагадненні, калі апошнія дзейнічаюць на адным таварным рынку, маюць або могуць мець сваім вынікам раздзел таварнага рынку па тэрытарыяльным прынцыпе, аб'ёмах зделака, відах, аб'ёмах, асартыменце тавараў і іх цэнах (тарыфах). Цяпер нельга заключыць ніякіх дагавораў, калі апошнія накіраваны на выключэнне або абмежаванне доступу на таварны рынак іншых гаспадарчых суб'ектаў; устанавленне, павышэнне, зніжэнне або падтрыманне цэн (тарыфаў), у тым ліку розных коштаў (тарыфаў) на адзін і той жа тавар; на эканамічна або тэхналагічна неабгрунтаванае скарачэнне і (або) спыненне вытворчасці тавараў.

Больш таго, МАРГ цяпер у ініцыятыву парадку пачаў аналіз таварных рынкаў мяса свініны, мяса птушкі, жывой рыбы і малака. Гэта таксама робіцца для вывучэння і спынення парушэнняў заканадаўства ў галіне процідзеяння маналістычнай дзейнасці і развіцця канкурэнцыі.

Сяргей КУРКАЧ, kurkach@zviazda.by

Спажывецкі кошык

ТЭХНАЛОГІІ «ХАЙ ТАК»

або Што рабіць з няякасным абуткам?

Напэўна, не адной мне падаецца, што чым болей абутку на рынку, тым складаней натрапіць на якасны рэч. Як быццам з нашарошчваннем аб'ёмаў вытворчасці ўсё менш увагі надаецца якасці. Апошнім часам назіраецца такая тэндэнцыя, калі многія вытворцы, каб выпусціць на рынак абутак па больш прывабным кошыце, закупляюць таннейшыя матэрыялы. Гэта тычыцца скуранога тавару, каркасных дэталей. Канешне, абутак з такіх «камплектуемых» можа падаваць. Так, танняя заднікі могуць асядаць, падноскі — ламацца. Але буда яшчэ ў тым, што звычайны пакупнік не зможа такія праблемы прадбачыць, часам гэта і спецыялісты не ўдаецца, калі такія дэталі схаваны ад вачэй, знаходзяцца ўнутры. Нават калі праблемны абутак трапляе на экспертызу, не заўсёды можна дабрацца да «утоных» вытворчых дэфектаў. Усё таму, што арганалептычны метад даследавання не дазваляе псаваць тавар. У якім стане абутак трапляе на экспертызу, у такім ён і павінен застацца. Іншая справа, калі абутак амаль разваліўся...

Хто вінаваты?

Апошнія тры гады праблемы з абуткам сына пастаянна: рэдкая пара красовак у яго «выжывае» больш за месяц, ды і з чаравікамі бяда — адклеіваецца падэшва. «Ат, хлопчык», — думалі мы і ніколі не спрабавалі разабрацца, чаму яго абутак рассяпаецца амаль на вачах. А між іншым, мая сустрэча з экспертам Мінскага таварыства спажывцоў Дэмітрыем ВОРАНОВЫМ прымуціла задумацца, а ці дзіця ў тым вінаватае.

Спраўду, спажывец можа пашкодзіць падэшву, напрыклад недзе зачэпіцца і надарваць. Але часам эксперты заўважаюць, што такія хібы — не заўсёды механічныя пашкоджанні. «Адклеіла падшвы, расслаенне яе элементаў (падобныя праблемы бываюць з танкеткамі, платформаў, могуць адставаць краі падшвы) — гэта ўсё вытворчыя хібы», — заўважае Дэмітрый Воранаў і паказвае мне новы абутак з хібы падобнага характару, які ў таварыства прывеслі на экспертызу.

— Трэба індывідуальна разглядаць кожную сітуацыю. У большасці выпадкаў бачна, што абутак развальваецца не па віне спажывца. Калі з падшвымі ўзнікаюць праблемы, гэта можа сведчыць пра тое, што недзе былі парушаны тэхналагічныя аперацыі, не былі вытрыманы часовыя параметры. Магчыма, тут «скалтурнылі» з клеём. Была можа і клеёвая плёнка наогул няма. І калі клей на матэрыяле падшвы адсутнічае, адпаведна, ён не пранік у матэрыял, — гэта недахоп вытворчага характару.

Дарчы, адрыў, разлом ці расслаенне падшвы — адна з найбольш частых прэтэнзій, з якой людзі звяртаюцца ў Мінскае таварыства спажывцоў. Сярод самых распаўсюджаных праблем з абуткам такія: ▶ зрушывы, трэшчыны, адслаенне кошы; ▶ адклеіванне і адрыў абцасаў; ▶ крывыя швы, празмернае сціранне і разрыў падкладкі; ▶ праблемы з афарбоўкай абутку.

Усё гэта лічыцца вытворчым бракам, і такі тавар падлягае замене.

Калі выяўлены дэфект, вам не пазней чым за 7 дзён павінен вярнуць грошы за такі абутак. Калі не ідуць насустрэч, можна пісаць прэтэнзію ў кнігу скаргаў, што тавар неналежаў якасці.

І памятайце, калі раптам вам адмаўляюць у замене няякаснага тавару, то хутчэй за ўсё спадзяюцца на тое, што чалавек далей са сваімі прэтэнзіямі нікуды не пойдзе. Але калі абутак сапраўды з бракам, магазіну куды працей адрозна вырашыць праблему. Пры неабходнасці экспертызы на яе даецца 14 дзён. У гарантыйны тэрмін прадавец абавязаны самастойна прасвесці экспертызу, а па яго заканчэнні цяжар клопатаў кладзецца на спажывца. Дарчы, часам кошт экспертызы перавышае кошт абутку. Але калі вы выйграеце спрэчку, вам кампенсуюць такія страты. Больш за тое, закон дазваляе ўключыць усе выдаткі, звязаныя з вядзеннем гэтай справы: камісіі банкаў, кошт праезду ці грошы, што пайшлі на паліва.

— Гарантыйны час вышай, а спажывец раптам заўважыў, што яго яшчэ не нашаны абутак няякасным. Ён можа такі тавар вярнуць у магазін? — Так, і гэта тычыцца не толькі «некранутага» абутку. У адпаведнасці з законам спажывец мае права прад'явіць прэтэнзію прадаўцу, вытворцу на працягу двух гадоў з моманту продажу тавару. Калі будзе даказана, што абутак меў вытворчыя дэфекты, прадавец абавязаны кампенсавать яго кошт.

Увага: дзеці

Магчыма, нам, бацькам, не даводзілася б так часта бегач па майстэрнях, калі б мы не закупляліся на рынках? Іншая справа, што ў крамах падабраць

нагу ў чаравік, меншы за ваш памер, яго не трэба купляць. Бывае, хадзіць нязручна таму, што абутак касы, крывы. Як тлумачыць эксперт, такое здараецца калі загатоўка была перацягнута, пакошана ў вытворчасці. Берхні кант можа ўваходзіць унутр, чаго вы не маглі заўважыць на момант пакупкі.

Нават аднолькавы тавар у адной партыі можа па-рознаму паказаць сябе на вашай назе. Так, пэўныя чаравікі 38 памеру могуць аказацца больш камфортнымі, чым такія ж у суседняй работцы. Натуральныя матэрыялы капрызлівыя, фізіка-механічныя ўласцівасці лістоў скуранога тавару могуць адрознівацца. І машына можа па-рознаму зацягнуць скуру нават на адной і той жа калодцы.

Сумняваецца ў сваёй пакупцы? Пахадзіце дома па дыване, лінолеуме і г.д. (галоўнае: не на абразіўнай паверхні). У адпаведнасці з законам аб абароне прывабнасці спажывцоў, у вас ёсць 14-дзённы тэрмін для таго, каб вярнуць абутак без тлумачэння прычын, але толькі без следоў нашэння, з усімі зыкеткамі, налёткамі і інш. Калі чалавек пройдзе па асфальце, і на абутку будуць следы эксплуатацыі, вярнуць яго ў гэты тэрмін не ўяўляецца магчымым. Але... Адна справа, калі вы прыйдзеце ў магазін з прэтэнзіямі нахштат таго, што абутак нязручны, і іншая, калі вы дакажаце, што гэта тавар неналежаў якасці і мае вытворчыя хібы.

Пафарбаваныя ногі?

Уявіце, што вы патрапілі пад дождж і сталі такіх жа колераў, як ваша амуныя. Добра, што такога не бывае з вопраткай, а вось чаравікі, якія фарбуюць ногі, сустрэаюцца даволі часта. У памятках, што знаходзяцца ў каробках з новым абуткам, часам можна прачытаць, што гэта хібы не з'яўляецца. Але ці сапраўды так?

— А як жа санітарныя нормы? Усё ж у склад фарбавальніка ўваходзяць хімічныя рэчывы, якія могуць выклікаць раздражненні, алергічную рэакцыю. Калі абутак фарбуе — гэта вытворчы дэфект, не выраблены да канца скураны тавар. Нават ёсць ДАСТ, які тычыцца неўстойлівага пакрыцця скур. Такі абутак можна вярнуць, — заўважае Дэмітрый. — Праблемы могуць узнікнуць з ношаным таварам, але новы абутак ні ў якім разе не павінен фарбаваць. Усе фарбы павіны быць устойлівымі. Сёння многа праблем з калярэвымі скурамі, але калі фарбуе чорны абутак — гэта ўжо «фініш», такога нельга дапускаць. Вытворцы абавязаны рабіць абутак устойлівым нават да дажджу, усё ж такі гэты тавар прызначаны ў першую чаргу для абароны ступні ад знешніх уздзеянняў.

Калі выяўлены дэфект, вам не пазней чым за 7 дзён павінен вярнуць грошы за такі абутак.

— Ці ёсць сэнс «пакачаць правы», калі новы абутак у час эксплуатацыі хутка страчвае прывабнасць знешні выгляд? — Пры вытворчасці такога абутку маглі быць парушаны тэхналогіі. На падпрыемствах часам абыходзяць вільгата-цэплавую апрацоўку пасля зацвяжэння аб'ёмных аперацый, бо на іх патрабуецца шмат часу. Калі скура нацягнута, з яе трэба зняць напружанне, каб яна магла прыняць той знешні выгляд, у якім застаецца. І калі вытворцы гэтага не робяць, іх прадукцыя хутка губляе якасць. Але дакажаць такі дэфект немагчыма, бо ён нідзе не прасінае.

Між іншым, каб ваш абутак даўжэй заставаўся прывабным і больш служыў, трэба не забываць і самім пра яго клапаціцца. Стары дэдаўскі прыёмчык, каб прасушыць мокрую чаравік альбо пакасіці іх на захоўванне — набіванне газетай, — паранейшаму застаецца адным з самых дзейсных. І ні ў якім разе абутак нельга сушыць на батарэях — пры высокіх тэмпературах актывізавацца клей, дэталі адклеіваюцца, дэфармуруюцца. Да таго ж у абутку павінен заставацца пэўны працэнт вільгата, інакш тавар становіцца крохкім, скура страчвае эластычнасць, растрэскаецца...

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ, dziaziula@zviazda.by

Дзяржава стварае ўмовы

Вывадаць уласнік

Згодна з праграмай развіцця нашай краіны, якая была ўхвалена на пятым Усебеларускім народным сходзе, адна з сістэмных урадавых задач — «стварэнне новых працоўных месцаў, развіцця малога і сярэдняга бізнесу, сферы паслуг ва ўзвядзенні са стратэгіяй рацыянальнага імпартазамішчэння». Пра тое, якую ролю ў вырашэнні гэтай задачы іграе кіраванне дзяржаўнай маёмасцю, «Звязда» распытала дырэктара фонду «Гомельаблмаёмасць» Кацярыну ЗЕНКЕВІЧ.

— Кацярына Анатольеўна, лічыцца, што адна з першых прыкмет цяжкага часу — закніццё будынкаў. Як дзяржава ў асобе фонду, які вы кіруеце, змагаецца з падобнай з'явай?

— Пустыя будынкі — далёка не заўсёды прыкмета заняпаду. Маёмасць вываляецца і ў выніку мадэрнізацыі вытворчасці, аптымізацыі колькасці работнікаў або ў іншых сітуацыях. Наагул галоўная задача — зрабіць так, каб нерухомасць працавала. Утрыманне пустых памішканняў дорага абыходзіцца ўласніку, акрамя таго, гэта маёмасць не ўдзелічае ў вытворчасці альбо аказанні паслуг. Эфектыўнае выкарыстанне сваёй уласнасці — неабходная ўмова для паспяховай эканамічнай дзейнасці і дзяржавы, і прыватніка.

У бягучым годзе нам удалося 65% аб'ектаў, якія не выкарыстоўваліся, вярнуць у гаспадарчую дзейнасць, у тым ліку амаль 80 аб'ектаў было прададзена. Не важна, каму готая нерухомасць будзе належаць. Галоўнае, каб на яе базе была створана вытворчасць, аказваліся паслугі, былі адкрыты новыя рабочыя месцы, выплачвалася зарплата людзям, падаткі ў бюджэт, а значыць, фінансавалася ахова здароўя, адукацыя, культура, дарогі.

Склад на вуліцы Савецкай у Ельску.

Пытанні распараджэння нерухомасцю цікавяць усіх: ад фізічных асоб да прадстаўнікоў буйнога бізнесу. Мы глядзім на гэта больш глабальна. Дзяржава як уласнік праз распараджэнне маёмасцю выконвае ўзятыя на сябе сацыяльна-эканамічныя задачы. У існуючых макраэканамічных умовах дзяржаўная ўласнасць стала пунктам апоры беларускай эканомікі, падмуркам для развіцця дзелавай ініцыятывы, арганізацыі самазаагасці насельніцтва. Рацыянальнае выкарыстанне маёмасці дазваляе цвёрда стаць на нагах.

Зараз актыўна аналізуецца ўсе аспекты, якія ўплываюць на дзелаваю актыўнасць у грамадстве. Да асноўных цяжкасцяў для стварэння і развіцця ўласнай справы прадпрыемальнікі ў першую чаргу адносяць высокі кошт крэдытаў, падаткі і нестабільнасць нацыянальнай валюты, пестым — зменлівасць заканадаўства. Пры гэтым адзначаецца, што праблем у набыцці нерухомасці для развіцця бізнесу няма.

— Якія асноўныя прынцыпы распараджэння дзяржаўнай маёмасцю ў нашай краіне?

— Празрыстасць і павышаная адказнасць за вынік. Нерухомасць — вельмі важная ўмова для поспеху ў бізнесе. Разам з тым аперацыі з нерухомасцю належаць да ліку найбольш рызыкоўных сектараў прадпрыемальніцкай дзейнасці ва ўсім свеце. За апошнія 3—5 гадоў у Беларусі адбыліся відэавочныя пазітыўныя

новых рабочых месцаў, укладзена каля 10 млн рублёў і больш за 2 млн долараў інвестыцый, ажыццяўляецца камерцыйная дзейнасць.

Далей па папулярнасці ідзе гандаль (каля 20%). У апошні час павялічыўся попыт на аб'екты для рэканструкцыі пад жыллё.

— Ці ёсць перавага ў набыцці менавіта дзяржаўнай нерухомасці?

— Мяркуючы самі. У адпаведнасці з нормамі Указа №294 (ад 4 ліпеня 2012 г. «Аб парадку распараджэння дзяржаўнай маёмасцю) пачатковы кошт продажу аб'ектаў пазатпажна зніжаецца: ад 20% ад ацэначнага кошту да 1 базавай велічыні, гэта значыць, да 21 BYN. Сёлета мы прадалі больш за 50% аб'ектаў з пачатковай цаной продажу, якая роўная базавай велічыні.

Прычым, набываючы аб'екты нерухомасці на тэрыторыі малых і сярэдніх гарадоў, сельскай мясцовасці, зямельны ўчастак для абслугоўвання нерухомасці прадастаўляецца без збірання платы за права заключэння дагавора арэнды.

Акрамя продажу, атрымаць дзяржаўную маёмасць для прадпрыемальніцкай

Той жа будынак пасля продажу кампанія для вытворчасці мэблі.

дзейнасці можна шляхам перадачы маёмасці ў бязвыплатнае карыстанне пад стварэнне працоўных месцаў, а таксама шляхам бязвыплатнай перадачы яе ва ўласнасць для рэалізацыі інвестыцыйнага праекта.

— Дзяржаўную маёмасць можна атрымаць дарма?

— Так. Ёсць два спосабы. Першы: маёмасць аддаецца на пэўны тэрмін пад аформлены дагавор абавязальнасці па стварэнні працоўных месцаў. У такім выпадку карыстальнік пакрывае толькі налічаную амартызацыю, падаткі на нерухомасць і зямлю, аплачвае камунальных паслугі.

Другі спосаб: маёмасць перадаецца ў прыватную ўласнасць для рэалізацыі інвестыцыйнага праекта. Для гэтага інвестар павінен падрыхтаваць інвестыцыйны праект, рэалізацыя якога будзе знаходзіцца на кантролі ў дзяржавы.

Або два варыянты досыць даўно рэалізуюцца ў Гомельскай вобласці. Больш за тое, на Гомельшчыне ўпершыню ў рэспубліцы прапанавана магчымае выбару спосабу набыцця нерухомасці: ад аўкцыённай таргоў да бязвыплатнай перадачы ў часовае карыстанне або ва ўласнасць. Выбар аб'ектаў досыць шырокі. Адначасовае спалучэнне некалькіх спосабаў набыцця аб'екта пашырае круг патэнцыйных інвестараў.

— Наколькі інфармацыя пра такія аб'екты даступная для патэнцыйнага інвестара?

— Інфармацыя пра таргі рэгулярна размешчана ў сродках масавай інфармацыі і адкрытым доступе на сайце Дзяржаўнага камітэта па маёмасці Рэспублікі Беларусь у Аднаўленчай інфармацыйнай базе дзяржаўнай маёмасці, а таксама на сайце фонду.

На нашым сайце размешчана не толькі інфармацыя пра прызначаныя аўкцыёны, але ёсць таксама пералік усіх аб'ектаў, якія прапанаваны на продаж, у тым ліку для фізічных асоб — з мэтай рэканструкцыі пад жыллё. Таксама на сайце размешчана інфармацыя і пра аб'екты, якія не выкарыстоўваюцца, у іншых рэгіёнах.

— Вы сказалі, што рэалізацыя інвестыцыйнага праекта ў выпадку бязвыплатнай яго перадачы знаходзіцца на кантролі дзяржавы. Што чакіе інвестара, які не выконвае ўзятыя на сябе абавязальнасці?

— Пакупнікі бяруць на сябе пэўныя абавязальнасці і пры набыцці аб'ектаў з пачатковай цаной продажу ў памеры 1 базавай велічыні. Выкананне ўмоў такіх дагавораў знаходзіцца на пастаянным кантролі гаррайвыканкамаў і фонду «Гомельаблмаёмасць». Калі пакупнікі або інвестары не выконваюць узятыя абавязальнасці, да іх прымяняюцца ўстаноўленыя заканадаўства меры аж да скасавання адпаведнага дагавора.

Усяго ў Гомельскай вобласці за перыяд з 2008-га па цяперашні час скасавана 107 дагавораў, 354 аб'екты нерухомасці вернуты ва ўласнасць дзяржавы, з іх 323 — паўторна ўключаны ў гаспадарчы абарот.

— Фонд валодае інфармацыяй толькі пра дзяржаўныя аб'екты?

— Цяпер фонд прыводзіць маштабнае абследаванне маёмасці ўсіх формаў уласнасці, якая не выкарыстоўваецца, у рэгіёне. Рабочымі групамі ўжо абследавана амаль 90% усіх населеных пунктаў.

Па выніках гэтай работы будуць зроблены адпаведныя высновы па кожнаму аб'екту, які не задзейнічаны. Асноўная частка выяўленых будынкаў будзе прададзена або бязвыплатна перададзена пад рэалізацыю бізнес-праектаў жадаючым, частка аб'ектаў будзе задзейнічана балансарыяльнымі для ўласных патрэб, непрыдатныя да эксплуатацыі — знесены. Жылы фонд будзе выкарыстоўвацца для засялення спецыялістамі — тымі, хто мае патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, — альбо прапанована на продаж.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА, medvedeva@zviazda.by